

[Strona Główna](#) > ... > [Sprawy Rodzinne I Dziedziczenie](#) > [Prawo Spadkowe](#) > [Prawo Spadkowe](#) > [Estonia](#)

Prawo spadkowe

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

To zestawienie informacyjne zostało opracowane we współpracy z [Radą Notariatów Unii Europejskiej \(CNUE\)](#).

1 W jaki sposób dokonuje się rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci (testament, testament wspólny, umowa dotycząca dziedziczenia)?

Spadkodawca może rozrządzić majątkiem na wypadek śmierci w drodze testamentu lub umowy o spadek. Rozróżnia się testament notarialny i testament prywatny. Spadkodawca może w dowolnej chwili odwołać testament lub jego część w drodze późniejszego testamentu lub umowy o spadek. Nie dotyczy to testamentu wzajemnego małżonków, ponieważ do wprowadzania zmian w takich testamentach i do ich odwoływania mają zastosowanie zasady szczególne.

Testamenty notarialne

Testament notarialny to testament poświadczony notarialnie lub testament sporządzony przez spadkodawcę i złożony u notariusza na przechowanie w zabezpieczonej kopercie.

W przypadku testamentu notarialnego notariusz poświadcza testament, który sporządził zgodnie z rozrządzeniem testamentowym spadkodawcy, albo spadkodawca sporządza testament i przedkłada go notariuszowi do poświadczenia. Testament notarialny musi zostać podpisany przez spadkodawcę w obecności notariusza.

Testament poświadczony notarialnie może również zostać sporządzony przez małoletniego w wieku co najmniej 15 lat. Taki małoletni spadkodawca nie potrzebuje zgody swojego przedstawiciela ustawowego na sporządzenie testamentu.

W przypadku testamentu złożonego u notariusza na przechowanie spadkodawca osobiście przekazuje notariuszowi swoje rozrządzenie testamentowe w zabezpieczonej kopercie, oświadczając przed notariuszem, że jest to jego testament. W takiej sytuacji notariusz sporządza akt notarialny na okoliczność złożenia testamentu, po czym spadkodawca i notariusz podpisują taki akt. Spadkodawca może w dowolnej chwili odebrać testament złożony u notariusza. W takim przypadku notariusz sporządza akt notarialny na okoliczność odebrania testamentu, po czym spadkodawca i notariusz podpisują taki akt.

Nie istnieją żadne terminy ważności testamentu notarialnego, co oznacza, że testament taki pozostaje w mocy do chwili jego zmiany lub odwołania.

Testamenty prywatne

Testamentem prywatnym jest testament spisany w obecności świadków albo testament holograficzny.

Tekst testamentu prywatnego podpisanego w obecności świadków nie musi być przygotowany przez spadkodawcę (ani nie musi zostać sporządzony własnoręcznie), ale musi zostać podpisany w obecności co najmniej dwóch świadków posiadających zdolność do czynności prawnych oraz zawierać datę i rok sporządzenia. Wymagana jest jednoczesna obecność świadków przy podpisywaniu testamentu. Spadkodawca musi powiadomić świadków, że zostali powołani na świadków sporządzania testamentu oraz że testament stanowi jego rozrządzenie testamentowe. Świadkowie nie muszą znać treści testamentu. Niezwłocznie po podpisaniu testamentu przez spadkodawcę świadkowie również podpisują testament. Składając swoje podpisy, świadkowie potwierdzają, że spadkodawca podpisał testament własnoręcznie oraz że – zgodnie z ich najlepszą wiedzą – spadkodawca posiada pełną zdolność do czynności prawnych oraz zdolność testowania. Świadkiem nie może być osoba, której wstępni lub zstępni, rodzeństwo i zstępni rodzeństwa lub małżonek i jego wstępni i zstępni odnoszą korzyść ze sporządzanego testamentu.

Prywatny testament holograficzny musi zostać spisany w całości własnoręcznie przez spadkodawcę (nie może zostać sporządzony na maszynie do pisania, nie może mieć formy wydruku ani nie może zostać sporządzony inną metodą mechaniczną) oraz musi zawierać datę i rok sporządzenia. Testament holograficzny musi zostać podpisany osobiście przez spadkodawcę.

Spadkodawca może samodzielnie przechowywać testament prywatny lub przekazać go innej osobie na przechowanie.

Testament prywatny traci ważność po upływie sześciu miesięcy od daty jego sporządzenia, jeżeli spadkodawca w dalszym ciągu pozostaje przy życiu. Jeżeli w testamencie prywatnym nie wskazano daty lub roku jego sporządzenia i w związku z tym nie można w żaden sposób ustalić, kiedy testament został sporządzony, testament taki uznaje się za nieważny.

Testament wzajemny małżonków

Testament wzajemny małżonków to testament sporządzony wspólnie przez małżonków, w którym wskazują oni sobie nawzajem jako swoich spadkobierców lub dokonują rozrządzenia spadkiem na wypadek swojej śmierci.

W przypadku sporządzenia przez małżonków testamentu wzajemnego, w którym każdy z małżonków wskazuje drugiego małżonka jako swojego wyłącznego spadkobiercę, mogą oni wskazać osobę, na którą przeniesiony zostanie udział w spadku pozostającego przy życiu małżonka w razie jego śmierci.

Testament wzajemny małżonków musi zostać poświadczony notarialnie. Notariusz sporządza tego rodzaju testament zgodnie z rozrządzeniem testamentowym małżonków, po czym małżonkowie muszą podpisać testament w obecności notariusza.

Rozrządzenie dokonane w ramach testamentu wzajemnego małżonków może zostać odwołane przez każde z małżonków, jeżeli obydwoje w dalszym ciągu pozostają przy życiu. Testament, na mocy którego odwołuje się wspomniane rozrządzenie, musi zostać poświadczony notarialnie. Rozrządzenie uznaje się za odwołane po otrzymaniu przez drugiego z małżonków powiadomienia o odwołaniu rozrządzenia doręczonego zgodnie z procedurą notarialną. Po śmierci jednego z małżonków pozostający przy życiu małżonek może odwołać swoje rozrządzenie wyłącznie w przypadku, gdy zrzeknie się udziału w spadku przysługującego mu na mocy testamentu wzajemnego.

Testament wzajemny małżonków staje się nieważny w przypadku rozwiązania małżeństwa przed śmiercią spadkodawcy. Testament taki uznaje się za nieważny również w przypadku, gdy spadkodawca przed śmiercią wniesie do sądu pozew rozwodowy lub wyrazi pisemną zgodę na rozwód lub w przypadku gdy spadkodawca miał prawo wystąpić o unieważnienie małżeństwa i wniósł taki wniosek do sądu.

Umowy o spadek

Umowa o spadek to umowa między spadkodawcą a inną osobą, w której spadkodawca wskazuje drugą stronę umowy lub inną osobę jako swojego spadkobiercę i dokonuje zapisu, nakłada obowiązek testamentowy lub polecenie testamentowe. Spadkodawca i jego spadkobierca ustawowy mogą również zawrzeć umowę o spadek na okoliczność odrzucenia spadku przez spadkobiercę ustawowego.

Umowa o spadek może również zawierać jednostronne rozrządzenia spadkodawcy; w takim przypadku

w odniesieniu do rozrządzeń stosuje się postanowienia testamentu.

Umowę o spadek sporządza i poświadcza notariusz. Podpisuje się ją w obecności notariusza.

Umowę o spadek lub zawarte w niej rozrządzenie można unieważnić lub odwołać za życia stron w drodze poświadczonej notarialnie umowy między umawiającymi się osobami lub w drodze nowej umowy o spadek.

Jeżeli umowę o spadek zawarto w okolicznościach, które dają podstawy do jej unieważnienia na podstawie [części ogólnej kodeksu cywilnego](#), osoba uprawniona do dziedziczenia w przypadku stwierdzenia nieważności umowy lub rozrządzenia w niej zawartego może wystąpić o unieważnienie umowy również po śmierci spadkodawcy.

Ponadto istnieje również możliwość odstąpienia od umowy o spadek. Spadkodawca może odstąpić od umowy o spadek, jeżeli w treści tej umowy przewidziano taką możliwość. Spadkodawca może także odstąpić od umowy o spadek, jeżeli osoba uprawniona popełniła przestępstwo przeciwko spadkodawcy, jego małżonkowi, wstępnemu lub zstępnemu lub jeżeli druga strona umowy umyślnie nie wywiązała się ze spoczywającego na niej prawnego obowiązku wypłaty świadczeń alimentacyjnych na rzecz spadkodawcy. Spadkodawca ma również prawo do odstąpienia od umowy w przypadku gdy strona umowy o spadek, na której spoczywa obowiązek wywiązywania się z powtarzających się zobowiązań wobec spadkodawcy przez cały okres jego życia – dotyczy to w szczególności świadczeń alimentacyjnych – umyślnie i w istotnym stopniu naruszy takie zobowiązanie. Odstąpienie od umowy o spadek następuje w drodze sporządzenia poświadczonego notarialnie oświadczenia skierowanego do drugiej strony umowy. Jeżeli we wzajemnej umowie o spadek strony przewidziały prawo do odstąpienia od tej umowy, umowa staje się nieważna w całości, jeżeli jedna ze stron odstąpi od niej, chyba że w umowie określono inaczej. Prawo do odstąpienia od wzajemnej umowy o spadek wygasa z chwilą śmierci jednej ze stron. Po śmierci jednej ze stron pozostająca przy życiu strona umowy o spadek może odwołać swoje rozrządzenie wyłącznie w przypadku, gdy odrzuci spadek przysługujący jej na mocy umowy o spadek.

2 Czy należy ten dokument zarejestrować, a jeżeli tak, w jaki sposób?

Testamenty notarialne i umowy o spadek wpisuje się zawsze do rejestru spadkowego w dniu roboczym przypadającym po dniu sporządzenia aktu notarialnego przez notariusza. Ponadto notariusze są zobowiązani do rejestrowania w rejestrze spadkowym wszelkich zmian w umowach o spadek, umowach w sprawie rozwiązania umów o spadek i w oświadczeniach o odstąpieniu od umów o spadek. Niewywiązanie się z obowiązku rejestracji nie wpływa na ważność testamentu.

Fakt sporządzenia testamentu prywatnego może zostać wpisany do rejestru spadkowego przez spadkodawcę lub dowolną osobę dysponującą informacjami na temat testamentu prywatnego, która została o to poproszona przez spadkodawcę. Testamenty prywatne nie wymagają wpisu do rejestru spadkowego.

Testamenty notarialne i umowy o spadek są rejestrowane w rejestrze spadkowym przez notariusza, który poświadczył dany testament lub umowę o spadek lub któremu powierzono testament na przechowanie. W tym celu notariusz dokonuje wpisu w rejestrze spadkowym lub składa powiadomienie w rejestrze. Od 1 stycznia 2015 r. notariusze nie składają już powiadomień w rejestrze spadkowym, a zamiast tego dokonują zmiany danych zawartych w rejestrze spadkowym za pomocą odpowiednich wpisów.

Dane dotyczące testamentów prywatnych może wprowadzić do rejestru spadkowego dowolna osoba posiadająca informacje o sporządzeniu testamentu, która została o to poproszona. Czynności tej dokonuje się za pośrednictwem krajowego portalu <https://www.eesti.ee>.

3 Czy istnieją jakieś ograniczenia dotyczące rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci (np. zachówek)?

Co do zasady sporządzanie testamentów nie podlega żadnym ograniczeniom; spadkodawca dysponuje również nieograniczonym prawem do rozrządzenia majątkiem w testamencie.

Swobodę testowania ogranicza instytucja zachowku, która ogranicza swobodę spadkodawcy w kwestii wyboru spadkobierców. Prawo do dochodzenia roszczenia z tytułu zachowku przeciwko spadkobiercom powstaje, jeżeli w testamencie lub w umowie o spadek spadkodawca wydziedziczył zstępnego, rodzica lub małżonka uprawnionego do dziedziczenia ustawowego, na rzecz których po stronie spadkodawcy – w chwili jego śmierci –

istniał obowiązek wypłaty świadczeń alimentacyjnych zgodnie z ustawą o prawie rodzinnym, lub jeżeli zmniejszył udziały takich osób w spadku w porównaniu z udziałami, które powinny im przysługiwać zgodnie z przepisami dotyczącymi dziedziczenia ustawowego. Osobie uprawnionej do zachowku przysługuje zatem roszczenie przeciwko spadkobiercom zgodnie z ustawą o prawie zobowiązań. Roszczenie polega na tym, że osoba uprawniona do zachowku może zażądać wypłaty kwoty pieniężnej stanowiącej równowartość udziału obowiązkowego, wyliczonej w oparciu o wartość spadku. Osoba korzystająca z prawa do zachowku nie jest spadkobiercą. Kwota zachowku odpowiada połowie wartości udziału w spadku, który spadkobierca otrzymałby w przypadku dziedziczenia ustawowego, gdyby wszyscy spadkobiercy ustawowi przyjęli spadek.

Oprócz swojego udziału w spadku małżonek spadkodawcy może zgłosić roszczenie o ustalenie osobistego prawa do korzystania z nieruchomości, która była wspólnym miejscem zamieszkania małżonków, jeżeli w wyniku dziedziczenia standard życia małżonka spadkobiercy uległby pogorszeniu. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego małżonek spadkodawcy ma prawo do roszczenia niezależnie od tego, czy dziedziczy cokolwiek dodatkowo i czy chodzi o dziedziczenie testamentowe czy ustawowe.

4 W przypadku braku rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci – kto jest uprawniony do dziedziczenia i w jakich częściach?

Jeżeli spadkodawca nie pozostawił ważnego testamentu ani umowy o spadek, zastosowanie mają przepisy dotyczące dziedziczenia ustawowego. Jeżeli testament lub umowa o spadek sporządzone przez spadkodawcę nie obejmują całości jego majątku, część majątku nieobjęta testamentem lub umową o spadek podlega dziedziczeniu ustawowemu. Spadkobiercami ustawowymi są małżonek i krewni spadkodawcy; dziedziczenie odbywa się na trzech poziomach. W przypadku dziedziczenia ustawowego małżonek dziedziczy wraz z pozostałymi spadkobiercami ustawowymi.

W pierwszej kolejności dziedziczą zstępni spadkodawcy (dzieci, dzieci przysposobione, wnuki itp.). Małżonek dziedziczący wraz ze spadkobiercami pierwszego stopnia jest uprawniony do kwoty równej części przypadającej na dziecko spadkodawcy, ale nie mniejszej niż jedna czwarta majątku.

W przypadku braku spadkobierców pierwszego stopnia w drugiej kolejności dziedziczą rodzice zmarłego oraz ich zstępni (rodzeństwo spadkodawcy). Jeżeli w chwili otwarcia spadku obydwójce rodzice spadkodawcy pozostają przy życiu, dziedziczą całość spadku w częściach równych. Jeżeli jedno z rodziców nie dożyło otwarcia spadku, w miejsce takiego zmarłego rodzica dziedziczą jego dzieci, dzieci przysposobione, wnuki itp. Jeśli małżonek dziedziczy wraz ze spadkobiercami drugiego stopnia, jest on uprawniony do połowy majątku.

W przypadku braku spadkobierców drugiego stopnia trzeci w kolejności do dziedziczenia są dziadkowie spadkodawcy i ich zstępni (tj. stryjostwo i wujostwo spadkodawcy). Jeżeli w chwili otwarcia spadku wszyscy dziadkowie spadkodawcy pozostają przy życiu, dziedziczą całość spadku w częściach równych. Jeżeli jedno z dziadków ze strony ojca lub matki nie dożyje otwarcia spadku, w miejsce takiej osoby dziedziczą jej dzieci, dzieci przysposobione, wnuki itd. W przypadku braku takich osób udział przypada drugiemu z dziadków po tej samej stronie rodziny. Jeżeli drugie z dziadków po tej samej stronie również nie żyje, spadek dziedziczą jego dzieci, dzieci przysposobione, wnuki itd. Jeżeli obydwójce dziadkowie ze strony ojca albo obydwójce dziadkowie ze strony matki spadkodawcy nie dożyją otwarcia spadku i nie pozostawią zstępnych, w ich miejsce wstępują dziadkowie z drugiej strony i ich dzieci, dzieci przysposobione, wnuki itd. Przepisy mające zastosowanie do spadkobierców pierwszego stopnia stosuje się również do zstępnych wstępujących w prawa swoich rodziców jako spadkobiercy.

Jeżeli spadkodawca pozostawał w związku małżeńskim i nie posiadał spadkobierców pierwszego ani drugiego stopnia, jego małżonek dziedziczy całość spadku.

Jeżeli spadkodawca nie miał spadkobierców ustawowych ani małżonka, za spadkobiercę ustawowego uznaje się jednostkę samorządu terytorialnego właściwą dla miejsca, w którym nastąpiło otwarcie spadku. Miejscem, w którym następuje otwarcie spadku, jest ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy. Jeżeli ostatnie miejsce stałego zamieszkania spadkodawcy znajdowało się w państwie innym niż Estonia, ale kwestie spadkowe mają zostać uregulowane zgodnie z prawem estońskim, spadkobiercą ustawowym jest Republika Estońska.

5 Jaki organ jest właściwy:

5.1 w sprawach dziedziczenia?

W przypadku gdy ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy znajdowało się w Estonii, postępowanie spadkowe prowadzi estoński notariusz, u którego wszczęto postępowanie spadkowe. Notariusz dokonuje wpisu o wszczęciu postępowania w rejestrze spadkowym. Jeżeli ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy znajdowało się w państwie innym niż Estonia, estoński notariusz prowadzi postępowanie wyłącznie w odniesieniu do majątku zlokalizowanego w Estonii, o ile postępowanie spadkowe nie może być przeprowadzone w innym państwie lub postępowanie przeprowadzone w innym państwie nie obejmuje majątku zlokalizowanego w Estonii, lub poświadczenie spadkowe wystawione w innym państwie nie jest uznawane w Estonii.

Postępowanie spadkowe prowadzi estoński notariusz, nawet wówczas, gdy zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego (Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 107-134) postępowanie ma być prowadzone w Estonii, w zastosowaniu przepisów art. 4-15 i 17 tego rozporządzenia.

5.2 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu spadku?

Oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku muszą zostać złożone przed notariuszem prowadzącym postępowanie spadkowe. Oświadczenia takie mogą również zostać poświadczone notarialnie przez innego notariusza, który przekazuje je następnie notariuszowi prowadzącemu postępowanie spadkowe.

Urzędnicy konsularni posiadający specjalne uprawnienia i zatrudnieni w estońskich przedstawicielstwach zagranicznych również mogą poświadczać oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku. Urzędnicy konsularni są zobowiązani do niezwłocznego przekazania poświadczonych przez siebie oświadczeń notariuszowi prowadzącemu postępowanie spadkowe.

5.3 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu zapisu?

Zgodnie z systemem zapisów zwykłych zapisobiercom przysługuje prawo żądania, aby wykonawca testamentu wydał przedmiot zapisu zwykłego. Aby otrzymać przedmiot zapisu, zapisobierca musi wystąpić do wykonawcy testamentu z roszczeniem o wydanie przedmiotu zapisu. Spadkodawca może zobowiązać spadkobiercę lub innego zapisobiercę do wykonania zapisu zwykłego. Jeżeli spadkodawca nie wyznaczył wykonawcy testamentu do celów wykonania zapisu zwykłego, funkcję wykonawcy testamentu sprawuje spadkobierca.

Ponieważ przepisy dotyczące przyjmowania i odrzucania spadku stosuje się również do przyjmowania i odrzucania zapisu zwykłego, niezłożenie oświadczenia o odrzuceniu zapisu zwykłego w wyznaczonym terminie jest równoznaczne z przyjęciem takiego zapisu. Jeżeli zapisobierca chce odrzucić zapis zwykły, musi złożyć oświadczenie o odrzuceniu takiego zapisu w terminie ustawowym, który wynosi trzy miesiące od daty śmierci spadkodawcy i uzyskaniu przez zapisobiercę informacji o przysługującym mu prawie do zapisu.

W toku postępowania spadkowego notariusz kontaktuje się ze wszystkimi zapisobiercami wskazanymi w testamencie i informuje ich o przysługującym im prawie do zapisu zwykłego. Przed zgłoszeniem roszczenia o wykonanie zapisu zwykłego zapisobierca ma prawo uzyskać informacje na temat takiego zapisu. Podobnie jak w przypadku oświadczenia o przyjęciu spadku, oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu zapisu zwykłego jest nieodwołalne. Aby udowodnić przysługujące mu prawa, zapisobierca ma prawo zwrócić się do notariusza prowadzącego postępowanie spadkowe o wydanie zaświadczenia potwierdzającego roszczenie wynikające z zapisu zwykłego (*annakusaaja tunnistust*).

Jeżeli przedmiotem zapisu zwykłego jest nieruchomości lub inna rzecz, w przypadku której transakcja sprzedaży musi zostać poświadczona notarialnie, umowa w sprawie przeniesienia przedmiotu zapisu zwykłego zawarta między wykonawcą testamentu a zapisobiercą również musi zostać poświadczona notarialnie.

Zapisobierca będący spadkobiercą zachowuje prawo do zapisu zwykłego nawet w przypadku, gdy odrzuci spadek.

5.4 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu zachowku?

Zachówek to roszczenie majątkowe na gruncie prawa zobowiązań; roszczenia tego dochodzi się od spadkobierców. Prawo do otrzymania zachowku powstaje z chwilą otwarcia spadku. W celu otrzymania zachowku nie trzeba składać wniosku do notariusza.

Jeżeli w testamencie lub w umowie o spadek spadkodawca wydziedziczył zstępnego, rodziców lub małżonka uprawnionych do dziedziczenia ustawowego, na rzecz których spadkodawca – w chwili swojej śmierci – był zobowiązany wypłacać świadczenia alimentacyjne zgodnie z ustawą o prawie rodzinnym, lub jeżeli spadkodawca zmniejszył udziały takich osób w spadku w porównaniu z udziałami, które powinny im przysługiwać zgodnie z przepisami w zakresie dziedziczenia ustawowego, osobom takim przysługuje roszczenie z tytułu zachowku przeciwko spadkobiercom.

Na podstawie poświadczanego notarialnie wniosku złożonego przez spadkobiercę, wykonawcę testamentu lub osobę uprawnioną do zachowku notariusz poświadcza zaświadczenie potwierdzające roszczenie do zachowku – określane również jako zaświadczenie osoby uprawnionej do zachowku. Zaświadczenie osoby uprawnionej do zachowku zawiera dane takiej osoby oraz informacje o wielkości zachowku jako udziału w spadku.

Prawa do zachowku można się zrzec na mocy umowy o spadek zawartej między spadkodawcą a osobą uprawnioną do dziedziczenia. Umowa taka musi zostać poświadczona notarialnie.

6 Proszę krótko opisać postępowanie spadkowe na podstawie prawa krajowego, w tym dział spadku i podział składników majątku (w tym informacje, czy postępowanie spadkowe jest wszczynane z urzędu przez sąd lub inny właściwy organ)

W chwili otwarcia spadku – tj. w chwili śmierci spadkodawcy – spadek przechodzi na jego spadkobierców, którzy mogą być spadkobiercami ustanowionymi na mocy umowy o spadek, spadkobiercami testamentowymi lub spadkobiercami ustawowymi.

Aby ustalić uprawnienia do dziedziczenia, spadkobierca, wierzyciel spadkodawcy, zapisobierca lub inna osoba, której przysługuje prawo do spadku, może wszcząć postępowanie spadkowe. Osoba, która chce wszcząć postępowanie spadkowe, musi skontaktować się z notariuszem; notariusz przygotowuje w tym celu stosowny wniosek i poświadcza go notarialnie. Postępowanie może prowadzić tylko jeden notariusz; dlatego też w przypadku gdy postępowanie spadkowe zostało już wszczęte na podstawie wniosku złożonego u jednego notariusza, notariusz, który przyjął późniejszy wniosek, przekazuje go notariuszowi prowadzącemu postępowanie spadkowe.

Spadkobierca może przyjąć albo odrzucić spadek. Termin na odrzucenie spadku wynosi trzy miesiące. Termin ten rozpoczyna bieg w chwili, w której spadkobierca uzyskał lub powinien był uzyskać informacje o śmierci spadkodawcy i przysługującym mu prawie do spadku. Jeżeli spadkobierca nie odrzuci spadku w wyznaczonym terminie, uznaje się, że przyjął spadek. Aby przyjąć spadek, spadkobierca może również zwrócić się ze stosownym wnioskiem do notariusza prowadzącego postępowanie spadkowe przed upływem wspomnianego terminu.

Decyzja spadkobiercy o przyjęciu lub odrzuceniu spadku jest nieodwołalna. Po odrzuceniu spadku spadkobierca nie może go już przyjąć; podobnie po przyjęciu spadku nie ma już możliwości jego odrzucenia. Zasada ta obowiązuje również w przypadku przyjmowania i odrzucania zapisu zwykłego – jedyna różnica polega na tym, że zapisobiercy będący jednocześnie spadkobiercami zachowują prawo do zapisu zwykłego, nawet jeśli odrzucili spadek.

Oświadczenia o przyjęciu i odrzuceniu spadku muszą zostać poświadczane notarialnie.

Notariusz dokonuje wpisu dotyczącego wszczęcia postępowania spadkowego w rejestrze spadkowym niezwłocznie po przyjęciu wniosku o wszczęcie postępowania i publikuje zawiadomienie o wszczęciu postępowania w oficjalnym publikatorze *Ametlikud Teadaanded* nie później niż dwa dni robocze po wszczęciu postępowania spadkowego. Notariusz przesyła również zawiadomienie o wszczęciu postępowania spadkowego

znanym notariuszowi spadkobiercom i innym osobom, którym w testamencie lub umowie dziedziczenia przyznano prawa i na które nałożono obowiązki. W przypadku dziedziczenia na podstawie rozrządzenia testamentowego notariusz informuje również osoby, które dziedziczyłyby w przypadku dziedziczenia ustawowego.

Notariusz bada rejestry pod kątem praw i obowiązków spadkodawcy, jak również przesyła zapytania do instytucji kredytowych działających w Republice Estońskiej, których wykaz zawiera rozporządzenie [ministra właściwego dla danej dziedziny](#). Ponadto notariusz może wysyłać zapytania do innych osób na podstawie poświadczanego notarialnie wniosku osoby, która wszczęła postępowanie spadkowe lub innej osoby, której przysługują prawa w odniesieniu do majątku spadkowego. Jeżeli w chwili otwarcia spadku spadkodawca był w związku małżeńskim, a stosunkiem własnościowym małżonków była wspólność majątkowa, notariusz przesyła również odpowiednie zapytania dotyczące praw i obowiązków żyjącego małżonka spadkodawcy.

Osoba uprawniona do wszczęcia postępowania spadkowego ma prawo uzyskać od notariusza w trakcie postępowania spadkowego informacje na temat tego, kto przyjął spadek, a kto go odrzucił. Osoba, która dziedziczyłaby w przypadku dziedziczenia ustawowego, ma takie samo prawo w przypadku dziedziczenia na podstawie rozrządzenia testamentowego. Powyższe osoby mają również prawo do zapoznania się z wynikami zapytań dotyczących praw i obowiązków spadkodawcy. W przypadku dziedziczenia na podstawie woli testamentowej osoba, która dziedziczyłaby w przypadku dziedziczenia ustawowego, ma prawo do zbadania testamentu i umowy dziedziczenia.

Jeżeli przedstawiono wystarczające dowody dotyczące prawa spadkobiercy do dziedziczenia i jego zakresu, notariusz wydaje poświadczenie spadkowe, jednak nie wcześniej niż miesiąc po opublikowaniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania spadkowego w oficjalnym publikatorze *Ametlikud Teadaanded*. Notariusz dokonuje wpisu poświadczenia spadkowego do rejestru spadkowego.

Po uzyskaniu poświadczenia spadkowego spadkobiercy mogą dokonać działu spadku w drodze umowy. W przypadku sporu spadek dzieli sąd na wniosek spadkobiercy.

Przy podziale spadku określa się, które składniki majątku lub udziały w nich oraz jakie prawa i obowiązki wchodzące w skład masy spadkowej przechodzą na każdego współspadkobiercę. Spadek dzieli się między spadkobierców zgodnie z ich udziałami w spadku, w oparciu o zwyczajową wartość przedmiotów wchodzących w skład masy spadkowej w chwili dokonywania podziału. Za zgodą spadkobierców składnik majątku spadkowego może zostać wyceniony na podstawie szczególnego interesu spadkobiercy.

7 W jaki sposób i kiedy dany podmiot staje się spadkobiercą lub zapisobiercą?

Otwarcie spadku następuje z chwilą śmierci spadkodawcy. Z chwilą otwarcia spadek przechodzi na spadkobiercę. Dziedziczenie odbywa się zgodnie z przepisami prawa lub zgodnie z ostatnią wolą spadkodawcy wyrażoną w testamencie lub umowie o spadek. Dziedziczenie na mocy umowy o spadek ma pierwszeństwo przed dziedziczeniem testamentowym, a obie te formy mają pierwszeństwo przed dziedziczeniem ustawowym.

Do dziedziczenia nie jest wymagane złożenie żadnego osobnego wniosku. Po przyjęciu spadku wszystkie prawa i obowiązki spadkodawcy przechodzą na spadkobiercę, z wyjątkiem tych, które są z natury rzeczy nierozdzielnie związane z osobą spadkodawcy lub które z mocy prawa nie podlegają przeniesieniu. Jeżeli spadkobierca przyjmie spadek, uznaje się, że prawo własności rzeczy wchodzących w skład majątku przeszło na spadkobiercę z mocą wsteczną od dnia otwarcia spadku. Jeżeli spadek zostanie przyjęty przez więcej niż jednego spadkobiercę (współspadkobierców), majątek staje się ich wspólną własnością.

Każda osoba posiadająca zdolność prawną jest godna dziedziczenia – dotyczy to wszystkich osób fizycznych, które żyją w chwili śmierci spadkodawcy, oraz osób prawnych istniejących w tym czasie. Dziecko, które urodziło się żywe po otwarciu spadku, uznaje się za godne dziedziczenia po otwarciu spadku, jeżeli zostało poczęte przed otwarciem spadku. Fundację utworzoną na podstawie testamentu lub umowy o spadek uznaje się za istniejącą w chwili otwarcia spadku, jeżeli w późniejszym terminie taka fundacja uzyska osobowość prawną.

Pozostającemu przy życiu małżonkowi nie przysługuje prawo do spadku ani prawo do zachowku, jeżeli spadkodawca wniósł przed śmiercią pozew rozwodowy lub zażądał pisemnej zgody na rozwód lub jeżeli w chwili

śmierci miał prawo wystąpić o unieważnienie małżeństwa i wniósł taki wniosek do sądu.

Rodzic, który został całkowicie pozbawiony władzy rodzicielskiej, nie może być spadkobiercą ustawowym dziecka.

Za niegodną dziedziczenia uznaje się osobę, która dopuściła się któregośkolwiek z następujących czynów:

- umyślnie i z naruszeniem prawa doprowadziła lub usiłowała doprowadzić do śmierci spadkodawcy;
- umyślnie i z naruszeniem prawa doprowadziła spadkodawcę do sytuacji, w której nie był on w stanie wyrazić lub odwołać swojej ostatniej woli w odniesieniu do spadku;
- za pomocą przymusu lub oszustwa uniemożliwiła spadkodawcy dokonanie lub zmianę jego rozrządzenia testamentowego lub w taki sam sposób nakłoniła spadkodawcę do dokonania lub odwołania rozrządzenia testamentowego, jeżeli spadkodawca nie był już w stanie wyrazić swojej faktycznej ostatniej woli w odniesieniu do spadku;
- umyślnie i z naruszeniem prawa usunęła lub zniszczyła testament lub umowę o spadek, w przypadku gdy spadkodawca nie miał już możliwości odnowić takiego dokumentu;
- sfałszowała całość lub część testamentu lub umowy o spadek sporządzonych przez spadkodawcę.

Zgodnie z prawem estońskim osoba uprawniona do zachowku nie jest uznawana za spadkobiercę; uprawnionemu do zachowku przysługuje roszczenie majątkowe przeciwko spadkobiercy na gruncie prawa zobowiązań. Prawo do dochodzenia roszczenia z tytułu zachowku przeciwko spadkobiercom powstaje, jeżeli w testamencie lub w umowie o spadek spadkodawca wydziedziczył zstępnego, rodzica lub małżonka uprawnionego do dziedziczenia ustawowego, na rzecz których po stronie spadkodawcy – w chwili jego śmierci – istniał obowiązek wypłaty świadczeń alimentacyjnych zgodnie z ustawą o prawie rodzinnym, lub jeżeli zmniejszył udziały takich osób w spadku w porównaniu z udziałami, które powinny im przysługiwać zgodnie z przepisami dotyczącymi dziedziczenia ustawowego. Kwota zachowku odpowiada połowie wartości udziału w spadku, który spadkobierca otrzymałby w przypadku dziedziczenia ustawowego, gdyby wszyscy spadkobiercy ustawowi przyjęli spadek.

Postępowanie spadkowe może wszcząć spadkobierca, wierzyciel spadkodawcy, zapisobierca lub inna osoba, której przysługuje prawo do spadku, składając poświadczony notarialnie wniosek. Postępowanie spadkowe prowadzi estoński notariusz, w którego kancelarii wszczęto postępowanie spadkowe i który został wpisany do rejestru spadkowego jako osoba wyznaczona do prowadzenia postępowania spadkowego. Postępowanie może prowadzić tylko jeden notariusz; dlatego też w przypadku gdy postępowanie spadkowe zostało już wszczęte na podstawie wniosku złożonego u jednego notariusza, notariusz, który przyjął późniejszy wniosek, przekazuje go notariuszowi prowadzącemu postępowanie spadkowe. Notariusz sporządza poświadczenie spadkowe, jeżeli przedstawiono dowody wystarczające do potwierdzenia prawa spadkobiercy do spadku. W przypadku kilku spadkobierców notariusz określa wielkość udziału każdego spadkobiercy w spadku.

Spadkobierca może przyjąć albo odrzucić spadek. Jeżeli osoba uprawniona do dziedziczenia nie odrzuci spadku w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym dowiedziała się lub w którym powinna była się dowiedzieć o przysługującym jej prawie do spadku, uznaje się, że spadek przyjęła. Osoba, która odrzuci spadek, unika konsekwencji prawnych związanych z dziedziczeniem.

8 Czy spadkobiercy odpowiadają za długi spadkowe, a jeżeli tak, na jakich warunkach?

Tak, spadkobierca jest zobowiązany do wypełnienia wszystkich zobowiązań spadkodawcy. Jeżeli majątek spadkowy jest niewystarczający, wówczas spadkobierca wykorzystuje w tym celu swój własny majątek, chyba że spadkobierca, po sporządzeniu spisu inwentarza, wypełnił takie zobowiązania zgodnie z procedurą przewidzianą w prawie, ogłoszono upadłość masy spadkowej lub postępowanie o ogłoszenie upadłości zostało zakończone w drodze umorzenia zadłużenia bez ogłaszania upadłości.

Jeżeli spadkobierca wystąpi o sporządzenie spisu inwentarza, wierzyciele spadkobiercy nie mogą żądać od niego zaspokojenia ich roszczeń majątkowych z masy spadkowej przed sporządzeniem spisu inwentarza – taki zakaz obowiązuje jednak nie dłużej niż do dnia upływu terminu sporządzenia spisu inwentarza. Po sporządzeniu spisu inwentarza odpowiedzialność spadkobiercy z tytułu zobowiązań związanych ze spadkiem jest ograniczona do wartości masy spadkowej.

9 Jakich dokumentów/informacji wymaga się zazwyczaj w celu zarejestrowania nieruchomości?

Jeżeli spadkodawca był właścicielem nieruchomości, wpis dotyczący takiej nieruchomości w rejestrze nieruchomości unieważnia się z chwilą jego śmierci z uwagi na fakt, że osoba wpisana w rejestrze nieruchomości jako właściciel prawa rzeczowego nie jest osobą, do której takie prawo rzeczowe faktycznie należy (zgodnie z prawem materialnym), ponieważ z chwilą otwarcia spadku wszystkie składniki majątku spadkodawcy przechodzą na inną osobę – spadkobiercę.

W celu wpisania spadkobiercy lub spadkobierców do rejestru nieruchomości nowy właściciel prawa rzeczowego musi złożyć wniosek o wpis do rejestru; do wniosku należy załączyć dokument potwierdzający prawo spadkobiercy do dziedziczenia – poświadczenie spadkowe.

Jeżeli prawo rzeczowe zostało przeniesione na wspólnotę współspadkobierców, oświadczenie jednego współspadkobiercy jest wystarczające do skorygowania wpisu – stanowisko pozostałych współspadkobierców jest bez znaczenia, tj. uzyskanie ich zgody nie jest wymagane do dokonania wpisu, ponieważ spadkobierca nie może uniemożliwić zarejestrowania w rejestrze nieruchomości tytułu prawnego, który został na niego przeniesiony. Taką samą zasadę stosuje się w przypadku przeniesienia prawa rzeczowego na część wspólnoty współspadkobierców.

W ustawodawstwie przewidziano szczególne wymagania obowiązujące w przypadku, gdy – zgodnie z poświadczeniem spadkowym – między małżonkami istniała wspólność majątkowa. W takim przypadku każdy konkretny przedmiot może być zarazem składnikiem majątku wspólnego lub składnikiem majątku odrębnego, przy czym kwestii tej nie można rozstrzygnąć w trakcie sporządzania poświadczenia spadkowego przez notariusza.

Ponadto w ustawodawstwie przewidziano wyjątki od tej reguły, w przypadku gdy spadkobiercy podzielili spadek w celu rozwiązania wspólności majątkowej, wskazując, które przedmioty lub części majątku, prawa i obowiązki wchodzące w skład masy spadkowej zostaną zatrzymane przez poszczególnych współspadkobierców i który współspadkobierca będzie uprawniony do odziedziczenia nieruchomości wchodzącej w skład masy spadkowej.

Jeżeli spadkodawca nigdy nie zawarł związku małżeńskiego, w celu skorygowania danych w rejestrze nieruchomości należy przedłożyć następujące dokumenty:

- poświadczenie spadkowe;
- wniosek o wpis do rejestru, poświadczony notarialnie lub opatrzony podpisem cyfrowym; wniosek o wpis do rejestru nieruchomości, który ma zostać opatrzony podpisem cyfrowym, sporządza się i przekazuje wydziałowi rejestracji nieruchomości za pośrednictwem portalu rejestru nieruchomości (<https://kinnistuportaal.rik.ee>); dostęp do portalu można uzyskać przy użyciu estońskiego dowodu tożsamości, uwierzytelnienia przez telefon komórkowy lub określonych zagranicznych dowodów tożsamości lub za pośrednictwem państwowego portalu <https://www.eesti.ee>.

Za skorygowanie wpisu w rejestrze nieruchomości nie pobiera się żadnej opłaty urzędowej.

W takim przypadku wszyscy spadkobiercy wskazani w poświadczeniu spadkowym zostają wpisani do rejestru nieruchomości jako współwłaściele.

Jeżeli w analogicznej sytuacji spadek zostanie podzielony między współspadkobierców w taki sposób, że nieruchomość przypadnie konkretnemu współspadkobiercy, w celu zmiany wpisu w rejestrze nieruchomości należy przedłożyć następujące dokumenty:

- umowę o dział spadku poświadczoną notarialnie przez estońskiego notariusza;
- wniosek o wpis do rejestru nieruchomości (można go załączyć do wspomnianej powyżej poświadczonej notarialnie umowy o dział spadku).

Za zmianę wpisu w rejestrze nieruchomości pobiera się opłatę urzędową.

W takim przypadku osoba wskazana w umowie o dział spadku jako osoba, która na mocy tej umowy staje się właścicielem określonej nieruchomości, zostaje wpisana do rejestru nieruchomości jako jej właściciel.

Do celów poświadczenia umowy o dział spadku notariuszowi należy przedstawić poświadczenie spadkowe.

Jeżeli związek małżeński spadkodawcy został rozwiązany przed otwarciem spadku lub zakończył się z chwilą śmierci spadkodawcy, ale nieruchomość wchodząca w skład spadku nie była wspólną własnością byłych małżonków, w celu skorygowania wpisu w rejestrze nieruchomości należy przedłożyć następujące dokumenty:

- poświadczenie spadkowe;
- zaświadczenie o prawie własności potwierdzające, że dana nieruchomość stanowi odrębny majątek spadkodawcy;
- wniosek o wpis do rejestru nieruchomości, poświadczony notarialnie lub opatrzony podpisem cyfrowym; wniosek podpisany elektronicznie sporządza się i przekazuje wydziałowi rejestracji nieruchomości za pośrednictwem portalu rejestru nieruchomości (<https://kinnistuportaal.rik.ee>); dostęp do portalu można uzyskać przy użyciu estońskiego dowodu tożsamości, uwierzytelnienia przez telefon komórkowy lub określonych zagranicznych dowodów tożsamości lub za pośrednictwem państwowego portalu <https://www.eesti.ee>.

Za skorygowanie wpisu w rejestrze nieruchomości nie pobiera się żadnej opłaty urzędowej.

Za skorygowanie wpisu w rejestrze nieruchomości nie pobiera się żadnej opłaty urzędowej.

Do rejestru nieruchomości wpisuje się wszystkich spadkobierców wskazanych w poświadczeniu spadkowym. Aby uzyskać notarialne poświadczenie zaświadczenia o prawie własności, wnioskodawca musi wykazać przed notariuszem, że nieruchomość była wyłączną własnością (majątkiem odrębnym) małżonka. Co do zasady notariuszowi należy przekazać dokumenty (np. umowę majątkową małżeńską, umowę o podział majątku wspólnego, inny dokument w sprawie nabycia potwierdzający, że dany składnik majątku jest majątkiem odrębnym, taki jak umowa darowizny itp.), które stanowiły podstawę nabycia własności, jeżeli notariusz nie jest w stanie pozyskać ich samodzielnie, aby wykazać, że małżonkowie dokonali podziału majątku lub uznali dany składnik majątku za majątek odrębny.

Jeżeli związek małżeński spadkodawcy został rozwiązany przed otwarciem spadku lub zakończył się z chwilą śmierci spadkodawcy, a nieruchomość wchodząca w skład spadku stanowiła wspólną własność byłych małżonków, w celu skorygowania wpisu w rejestrze nieruchomości należy przedłożyć następujące dokumenty:

- poświadczenie spadkowe;
- zaświadczenie o prawie własności potwierdzające, że dana nieruchomość była wspólną własnością spadkodawcy i jego byłego małżonka;
- wniosek o wpis do rejestru, poświadczony notarialnie lub opatrzony podpisem cyfrowym; wniosek o wpis do rejestru nieruchomości, który ma zostać opatrzony podpisem cyfrowym, sporządza się i przekazuje wydziałowi rejestracji nieruchomości za pośrednictwem portalu rejestru nieruchomości (<https://kinnistuportaal.rik.ee>); dostęp do portalu można uzyskać przy użyciu estońskiego dowodu tożsamości, uwierzytelnienia przez telefon komórkowy lub określonych zagranicznych dowodów tożsamości lub za pośrednictwem państwowego portalu <https://www.eesti.ee>.

Za skorygowanie wpisu w rejestrze nieruchomości nie pobiera się żadnej opłaty urzędowej.

Za skorygowanie wpisu w rejestrze nieruchomości nie pobiera się żadnej opłaty urzędowej. Do rejestru nieruchomości wpisuje się wszystkich spadkobierców wymienionych w poświadczeniu spadkowym oraz pozostającego przy życiu małżonka lub byłego małżonka, niezależnie od tego, czy jest on spadkobiercą.

Aby uzyskać notarialne poświadczenie zaświadczenia o prawie własności, wnioskodawca musi wykazać przed notariuszem, że dana nieruchomość stanowiła majątek wspólny. Co do zasady notariuszowi należy przekazać dokumenty (m.in. umowę o podział majątku wspólnego, umowę majątkową małżeńską), które stanowiły podstawę nabycia własności, jeżeli notariusz nie jest w stanie pozyskać ich samodzielnie.

Jeżeli związek małżeński spadkodawcy został rozwiązany przed otwarciem spadku lub zakończył się z chwilą śmierci spadkodawcy, nieruchomość wchodząca w skład spadku stanowiła wspólną własność byłych małżonków, a spadek został podzielony między współspadkobierców w taki sposób, że nieruchomość dziedziczy konkretny współspadkobierca, w celu skorygowania zmiany w rejestrze nieruchomości należy przedłożyć następujące dokumenty:

- zaświadczenie o prawie własności i umowę o podział majątku wspólnego małżonków, poświadczone notarialnie przez estońskiego notariusza;
- wniosek o wpis do rejestru nieruchomości (można go załączyć do wspomnianej powyżej poświadczonej notarialnie umowy o podział majątku wspólnego i umowy o dział spadku).

Za zmianę wpisu w rejestrze nieruchomości pobiera się opłatę urzędową.

W konsekwencji dokonania podziału majątku wspólnego małżonków spadkodawca i pozostający przy życiu małżonek zostają wpisani do rejestru nieruchomości jako właściciele majątku stosownie do przysługujących im zgodnie z prawem udziałów w majątku. Spadkobiercy wskazani w poświadczeniu spadkowym, na których na mocy umowy zostaje przeniesione prawo własności do określonej nieruchomości, zostają wpisani do rejestru nieruchomości jako właściciele przewidzianego w prawie udziału spadkodawcy. W przypadku konieczności przeprowadzenia podziału przewidzianego w prawie udziału przysługującego spadkobiercom między spadkobierców, wskazuje się wielkość udziału przysługującego każdemu ze spadkobierców.

Aby uzyskać notarialne poświadczenie zaświadczenia o prawie własności, wnioskodawca musi wykazać przed notariuszem, że dana nieruchomość stanowiła majątek wspólny.

Alternatywnie w celu zmiany wpisu w rejestrze nieruchomości można również przedłożyć następujące dokumenty:

- umowę o podział majątku wspólnego byłych małżonków oraz umowę o dział spadku, poświadczone notarialnie przez estońskiego notariusza;
- wniosek o wpis do rejestru nieruchomości (można go załączyć do wspomnianej powyżej poświadczonej notarialnie umowy o podział majątku wspólnego i umowy o dział spadku).

Za zmianę wpisu w rejestrze nieruchomości pobiera się opłatę urzędową.

Osoba wskazana w umowie o dział spadku jako osoba, która na mocy tej umowy staje się właścicielem określonej nieruchomości, zostaje wpisana do rejestru nieruchomości jako jej właściciel.

Aby uzyskać notarialne poświadczenie zaświadczenia o prawie własności, wnioskodawca musi wykazać przed notariuszem, że dana nieruchomość stanowiła majątek wspólny.

9.1 Czy wyznaczenie zarządcy jest obowiązkowe czy obowiązkowe na wniosek? Jeżeli jest to obowiązkowe lub obowiązkowe na wniosek, jakie czynności należy podjąć?

W przypadku śmierci spadkodawcy sąd stosuje środki służące zarządowi masą spadkową, jeżeli:

- nie jest znany żaden spadkobierca;
- żaden spadkobierca nie jest obecny w miejscu, w którym znajduje się spadek;
- nie wiadomo, czy spadkobierca przyjął spadek;
- zdolność spadkobiercy do czynności prawnych jest ograniczona i nie wyznaczono mu żadnego opiekuna;
- wystąpiły inne przesłanki przewidziane w przepisach prawa.

Do środków odnoszących się do zarządu masą spadkową zalicza się ustanowienie zarządu masy spadkowej i zastosowanie środków służących zabezpieczeniu powództwa przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego. Do celów zarządzania spadkiem sąd wyznacza zarządcę masy spadkowej.

Sąd podejmuje środki odnoszące się do zarządu masą spadkową z urzędu, chyba że obowiązujące przepisy stanowią inaczej. Sąd może również zastosować środki odnoszące się do zarządu masą spadkową na wniosek wierzyciela spadkodawcy, zapisobiercy lub dowolnej innej osoby uprawnionej do wystąpienia z roszczeniem w odniesieniu do spadku, jeżeli niezastosowanie takich środków mogłoby uniemożliwić zaspokojenie roszczenia przysługującego dowolnej z wymienionych osób ze składników majątku spadkowego. W przypadku sporu dotyczącego ustalenia osób uprawnionych do dziedziczenia sąd może również postanowić o zastosowaniu środków odnoszących się do zarządu masą spadkową na wniosek osoby wnoszącej o uznanie jej prawa do spadku.

W przypadku niemożności wykonania polecenia testamentowego sąd może wyznaczyć zarządcę masy spadkowej w celu wykonania takiego rozrządzenia na wniosek zainteresowanej osoby. W odniesieniu do majątku

wskazanego na potrzeby wykonania polecenia testamentowego zarządcy masy spadkowej ma takie same prawa i obowiązki jak wykonawca testamentu.

Instytucje rządowe i samorządowe, notariusze i komornicy są zobowiązani do powiadomienia sądu o konieczności zastosowania środków odnoszących się do zarządu masą spadkową, jeżeli uzyskają informacje o zaistnieniu takiej konieczności.

9.2 Kto jest uprawniony do wykonania rozrządzenia na wypadek śmierci lub zarządzania masą spadkową osoby zmarłej?

Jeżeli w odniesieniu do spadku nie podjęto środków odnoszących się do zarządu masą spadkową, spadkobiercy zarządzają spadkiem wspólnie. Spadkobiercy są zobowiązani do wykonania wszystkich rozrządzeń zawartych w testamencie, uwzględniając przeniesienie majątku spadkowego zgodnie z rozrządzeniami testamentowymi.

Jeżeli w odniesieniu do spadku zastosowano środki odnoszące się do zarządu masą spadkową, zarządzanie spadkiem powierza się zarządcy masy spadkowej wyznaczonemu przez sąd, którego sąd może pouczyć w zakresie posiadania, wykorzystywania i zbywania majątku. Zarządca masy spadkowej może rozporządzać majątkiem spadkowym wyłącznie w zakresie, w jakim jest to konieczne do wywiązania się z powierzonych mu obowiązków oraz do pokrycia kosztów związanych z zarządzaniem spadkiem. Zarządca masy spadkowej pełni obowiązki przewidziane w przepisach prawa.

Jeżeli w testamencie wyznaczono wykonawcę testamentu, spadkobierca nie może rozporządzać przedmiotami wchodzącymi w skład masy spadkowej, których wykonawca testamentu potrzebuje do wywiązania się z powierzonych mu obowiązków. Wykonawca testamentu jest zobowiązany do rozważnego zarządzania składnikami majątku oraz do przekazania spadkobiercom składników majątku, które nie są mu potrzebne do wykonania testamentu. Wykonawca testamentu jest zobowiązany do pełnienia obowiązków zarządcy masy spadkowej lub do wystąpienia o ustanowienie zarządu do chwili przyjęcia spadku przez spadkobiercę.

9.3 Jakie uprawnienia przysługują zarządcy?

Prawa, obowiązki i zakres uprawnień zarządcy masy spadkowej

- rozważne zarządzanie majątkiem i zapewnienie jego zachowania;
- zapewnianie z majątku spadkowego środków na utrzymanie członkom rodziny, którzy zamieszkiwali ze spadkodawcą do chwili jego śmierci i których spadkodawca utrzymywał;
- wypełnienie poleceń związanych ze spadkiem z majątku spadkowego i rozliczanie się z zarządzania spadkiem przed sądem i spadkobiercami;
- objęcie w posiadanie majątku spadkowego znajdującego się w posiadaniu spadkobiercy lub osoby trzeciej lub zagwarantowanie wydzielenia spadku z majątku spadkobiercy w inny sposób, jeżeli jest to konieczne do zapewnienia zachowania spadku;
- w stosownych przypadkach przekazanie notariuszowi wniosku o wszczęcie postępowania spadkowego lub podejmowanie innych środków w celu ustalenia tożsamości spadkobiercy, jeżeli notariusze estońscy nie są właściwi do przeprowadzenia postępowania spadkowego;
- po sporządzeniu spisu inwentarza zarządca spadku zaspokaja roszczenia figurujące w spisie inwentarza, które stały się już wymagalne. Zarządca spadku może zaspokoić roszczenia, których termin wymagalności jeszcze nie upłynął, wyłącznie za zgodą spadkobiercy. Jeżeli sąd postanowił również zastosować środki odnoszące się do zarządu masą spadkową na wniosek wierzyciela spadkodawcy, zapisobiercy lub dowolnej innej osoby uprawnionej do wystąpienia z roszczeniem w odniesieniu do spadku, w przypadku gdy niezastosowanie takich środków mogłoby uniemożliwić zaspokojenie roszczenia przysługującego dowolnej z wymienionych osób ze składników majątku spadkowego, zarządca spadku jest zobowiązany, po sporządzeniu spisu inwentarza, do zaspokojenia wszystkich roszczeń figurujących w takim spisie ze składników majątku spadkowego w kolejności określonej w obowiązujących przepisach. Spadek nie może zostać wydany spadkobiercy, dopóki wszystkie związane z nim roszczenia nie zostaną zaspokojone;
- jeżeli spadek okaże się niewystarczający do zaspokojenia wszystkich roszczeń, a spadkobierca nie wyrazi zgody na zaspokojenie roszczeń z jego majątku własnego, zarządca masy spadkowej lub spadkobierca są zobowiązani do niezwłocznego wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości masy spadkowej. Zarządca masy spadkowej może rozporządzać spadkiem wyłącznie w celu wywiązania się ze swoich obowiązków i pokrycia wydatków związanych z zarządzaniem spadkiem. Zarządca masy spadkowej nie ma prawa rozporządzać nieruchomością wchodzącą w skład masy spadkowej bez zezwolenia sądu.

Zasada ta nie obowiązuje w przypadku, gdy w ciągu sześciu miesięcy od dnia otwarcia spadku nie uda się ustalić żadnego spadkobiercy lub jeżeli spadkobierca, który przyjął spadek, nie rozpocznie wykonywania czynności zarządu w odniesieniu do spadku w terminie sześciu miesięcy od daty jego przyjęcia; w takim przypadku zarządca spadku może sprzedać składniki majątku spadkowego po sporządzeniu spisu inwentarza i zdeponować środki pieniężne uzyskane ze sprzedaży takiego majątku.

- Spadkobierca nie ma prawa rozporządzać spadkiem, który został objęty zarządem przez zarządcę masy spadkowej.
- Zarządca masy spadkowej jest uprawniony do pobierania wynagrodzenia z tytułu sprawowania zarządu, a wysokość wynagrodzenia określa sąd.

Prawa, obowiązki i zakres uprawnień wykonawcy testamentu

- Wykonawca testamentu wykonuje obowiązki określone w przepisach prawa, chyba że w testamencie określono inaczej. Wykonawca testamentu może odstąpić od wykonywania obowiązków nałożonych na niego w testamencie za zgodą zainteresowanych osób, jeżeli leży to w interesie wykonania ostatniej woli spadkodawcy.
- Wykonawca testamentu, niezwłocznie po wyrażeniu zgody na objęcie tej funkcji, musi przekazać spadkobiercy wykaz składników majątku wchodzących w skład masy spadkowej, które są mu niezbędne do wypełnienia jego obowiązków.
- Wykonawca testamentu jest zobowiązany do pełnienia obowiązków zarządcy masy spadkowej lub do wystąpienia o ustanowienie zarządu do chwili przyjęcia spadku przez spadkobiercę.
- Wykonawca testamentu jest zobowiązany do wykonania zapisów zwykłych, zobowiązań testamentowych, poleceń testamentowych i innych zobowiązań wynikających z testamentu lub umowy o spadek.
- Wykonawca testamentu jest zobowiązany do rozważnego zarządzania spadkiem oraz do zapewnienia zachowania majątku spadkowego, który jest niezbędny do wykonania powierzonych mu obowiązków.
- Wykonawca testamentu jest zobowiązany do objęcia w posiadanie majątku spadkowego lub do zagwarantowania wydzielenia spadku z majątku spadkobiercy w inny sposób, jeżeli uzna to konieczne do wykonania powierzonych mu obowiązków.
- Wykonawca testamentu jest uprawniony do podjęcia zobowiązań związanych ze spadkiem oraz do rozporządzania przedmiotami wchodzącymi w skład masy spadkowej, jeżeli uzna to za konieczne do wykonania powierzonych mu obowiązków.
- Jeżeli spadkodawca dokonał rozrządzeń w kwestii działu spadku, wykonawca testamentu dzieli spadek między spadkobierców zgodnie z takimi rozrządzeniami.
- Wykonawca testamentu jest uprawniony do reprezentowania spadkobiercy lub zapisobiercy w zakresie, w jakim jest to konieczne do wykonania powierzonych mu obowiązków.
- Wykonawca testamentu jest zobowiązany wydać spadkobiercy te przedmioty wchodzące w skład masy spadkowej, które znajdują się w jego posiadaniu i których nie potrzebuje do wykonania powierzonych mu obowiązków.
- Jeżeli wykonawca testamentu nie został zobowiązany do wykonania rozrządzenia osobiście przez spadkodawcę, wykonawca testamentu może zwrócić się o wykonanie takiego rozrządzenia do spadkobiercy.
- Spadkobierca nie jest uprawniony do rozporządzania przedmiotami wchodzącymi w skład masy spadkowej, których wykonawca testamentu potrzebuje do wykonania powierzonych mu obowiązków.
- Wykonawca testamentu ponosi odpowiedzialność za wszelkie szkody, które wyrządził spadkobiercy lub zapisobiercy wskutek niewykonania powierzonych mu obowiązków.
- Wykonawca testamentu jest zobowiązany do rozliczania się z podejmowanych działań przed spadkobiercami i zapisobiercami.
- Niezbędne wydatki ponoszone przez wykonawcę testamentu w związku z wykonywaniem powierzonych mu obowiązków pokrywa się ze spadku.
- O ile w testamencie nie określono inaczej, wykonawca testamentu może zażądać rozsądnego wynagrodzenia z tytułu pełnienia powierzonych mu obowiązków.

10 Jakie dokumenty zgodnie z prawem krajowym są zazwyczaj wydawane w toku i na koniec postępowania spadkowego, by poświadczyć status i prawa beneficjentów? Czy mają one szczególny skutek dowodowy?

Jeżeli przedstawiono wystarczające dowody potwierdzające prawo spadkobierców do spadku i zakres tego prawa,

notariusz poświadcza notarialnie poświadczenie spadkowe, wyznaczając wielkość udziału każdego ze spadkobierców w spadku; w poświadczeniu nie można jednak wskazać składników majątku, które mają wchodzić w skład każdego z udziałów w spadku.

Prawa i obowiązki spadkodawcy przenosi się zgodnie z prawem na spadkobiercę z chwilą śmierci spadkodawcy. Poświadczenie spadkowe nie jest aktem ustawodawczym, tj. nie powoduje wygaśnięcia [prawa własności](#) ani takiego prawa nie ustanawia. Poświadczenie spadkowe jest dokumentem poświadczającym sukcesję prawną, w przypadku którego istnieje domniemanie, że osoba lub osoby określone w poświadczeniu są spadkobiercami w zakresie w nim określonym.

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

Ostatnia aktualizacja: 18/04/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.